

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
15 червня 2022 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №11 від 30.06.2022 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 261 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

Список використаних джерел:

1. Кузьменко С. Науковець публікується, університет рейтингується. Освіта.ua, 02.10.2019. URL: <https://osvita.ua/vnz/65702/> (дата звернення: 08.06.2022).
2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/print>.
3. Етичний кодекс ученого України. Постанова загальних зборів НАН України від 15.04.2009 р. № 2. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09#top>.
4. Жорнова Олена, Жорнова Ольга. Науково-методичне забезпечення навчального процесу у вищій школі: усталені нормативи та сучасні вимоги. Вісник Книжкової палати. 2012. №2. С.1-4. URL: https://www.libr.dp.ua/text/vkr_2012_2_7.pdf.
5. Рекомендації з навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін у закладах вищої освіти. Лист МОН України від 09.07.2018 р. № 1/9-434. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-434729-18/print>.

РУДІЧЄВА Наталія Костянтинівна

ФОРМУВАННЯ АКСІОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ

Основним завданням сучасного педагогічного закладу вищої освіти є професійна підготовка педагога, здатного забезпечити всебічний розвиток людини як особистості та найвищої цінності суспільства.

Практика свідчить, що на сучасному етапі розвитку суспільства найбільша небезпека – це криза самої людини, бездуховність, втрата людських якостей, особливо таких як Добро, Краса, Істина, Праця, які формуються в процесі соціалізації нових поколінь.

Формування аксіологічної компетентності учнів молодшого шкільного віку є однією з головних задач, що постає перед вчителями початкової школи. Як наголошено в нормативних документах, починаючи з початкової школи, відбувається формування ключових компетентності особистості, зокрема і аксіологічної. Саме учитель початкових класів, який закладає підґрунтя для успішного розвитку особистості учнів молодшого шкільного віку, має вагомий вплив на будь-які перетворення в освіті, що, в свою чергу, вимагає зміни погляду та його діяльності на нові педагогічні цінності.

Наукові дослідження з проблеми підготовки майбутніх учителів та педагогів до формування аксіологічної компетентності учнівської молоді висвітлено в працях І. Галян, О. Галян, О. Л. Яновської, А. Яновського. У наукових наробках Л. Примачок поряд з висвітленням проблеми формування професійної компетентності фахівців з фізичної реабілітації, представлена аксіологічна компетентність, яка є складовою професійної компетентності. У

дослідженнях вчених І. Галян, О. Галян аксіологічна компетентність педагога представлена «як наявність індивідуальної здатності (уміння) набувати впродовж усього життєвого шляху аксіознання та інтегрувати його в смислові структури» [1, с. 23].

Л. Примачок наголошує на важливості формування аксіологічної компетентності фахівців з фізичної реабілітації і розглядає аксіологічну компетентність як «специфічну готовність і, разом з цим, – здатність суб'єкта до постійної цілеспрямованої активності зі зміни особистісних рис і поведінкових характеристик, з розвитку та раціонального використання своїх психічних потенціалів» [2, с. 202].

Л. Яновська підкреслює важливість підготовки майбутніх учителів історії до формування в учнів аксіологічної компетентності. У наукових здобутках дослідниці зазначено, що аксіологічна компетентність – «це система особистих моральних цінностей, що базується на вмінні аналізувати, синтезувати, критично оцінювати історичні факти, події, історичних діячів тощо [4, с. 257].

І. Степаненко розглядає поняття «аксіологічна компетентність» як «здатність критично-рефлексивного сприйняття цінностей і вироблення власної, усвідомленої аксіологічної позиції» [3, с.11].

Узагальнюючи виокремлені визначення, можна зробити висновок, що формування аксіологічної компетентності майбутніх учителів початкових класів – цілеспрямований процес побудови системи професійно важливих особистих моральних цінностей, що базується на вмінні аналізувати, синтезувати, критично оцінювати інформацію і вироблення власної, усвідомленої аксіологічної позиції. Вважаємо важливим моментом у створенні власної позиції наявність внутрішнього стрижня.

Вважаємо, що для ефективної підготовки майбутніх учителів початкових класів до формування в учнів аксіологічної компетентності доцільно впроваджувати на заняттях моделювання педагогічної діяльності та залучати до активної участі у педагогічних тренінгах.

На лекційних та практичних заняттях створювати ситуації поведінкового характеру, які виникають стихійно або підготовлені заздалегідь; пропонувати незакінчені педагогічні ситуації та ситуації-вправи, які вимагають трансформації негативного прояву поведінки людини на позитивний; ситуації проблемного характеру. Упродовж педагогічної практики у закладах середньої та спеціальної освіти майбутнім учителям початкових класів доцільно розробляти завдання для учнів, спрямованих на формування аксіологічної компетентності у них.

У процесі розв'язання таких завдань, які емоційно «прожиті», майбутні учителі початкових класів набувають необхідної особистісної значущості. Такі завдання сприяють «активізації особистісних ресурсів та особистісного потенціалу людини» [2, с. 202], що створює основу для до самоосвіти та самовдосконалення.

Саме при свідомому розумінні і розкритті особистісного потенціалу фахівця можливе підвищення не лише рівня його професійної мотивації, знань,

умінь, навичок та якостей, необхідних у професійній діяльності, а й особистісне зростання як людини.

Аналіз обраної проблеми засвідчив, що цей аспект наукового вивчення є актуальним та значущим на сучасному етапі розвитку професійної педагогічної освіти, і потребує подальшого дослідження.

Список використаних джерел:

1. Галян І., Галян О. Особливості розвитку аксіологічної компетентності майбутніх педагогів. *Науковий вісник МНУ імені В. О. Сухомлинського*. Психологічні науки. 2017. № 2(18). Листопад. С. 22-27.
2. Примачок Л.Л. Експериментальне дослідження стану сформованості професійної компетентності фахівців з фізичної реабілітації зі стажем роботи понад п'ятнадцять років. *Актуальні проблеми психології*. Том V. Випуск 19. С. 195-208.
3. Степаненко І.В. Формування комунікативно-прагматичної аксіологічної компетентності як фактор подолання ціннісних розколів в Україні: стратегічні орієнтири освіти для демократизації суспільства. *Постметодика*. 2013. №5 (114). С. 10-15.
4. Яновська Л. Г. Підготовка майбутніх учителів історії до формування в учнів аксіологічної компетентності. *Вісник Запорізького національного університету*. Педагогічні науки. 2021. № 1 (37). Ч. I. С. 254-259.

САКАЛЮК Оксана Олександрівна

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Використання інтерактивних методів навчання у процесі організації партнерської взаємодії здобувачів вищої освіти зумовлена гуманізацією освіти, пошуками нових технологій навчання, які б забезпечували зміщення акценту із набуття знань і дій за взірцем на формування професійної компетентної особистості, здатної до взаємодії у професійній діяльності.

За слушними зауваженнями Т. Сорочан, основна ідея інтерактивного навчання полягає в посиленні реальної взаємодії особистості з іншими учасниками навчання, спільної діяльності, що є передумовою особистісного розвитку. Таке професійне спілкування, зазначається науковцем, дозволяє учаснику інтерактивної взаємодії порівнювати власну діяльність з еталонною або нормативною моделлю та визначати подальші напрями саморозвитку [3].

За висновками вчених (Г. Сиротенко, С. Кашлев та ін.) досить ефективним є здійснення підготовки здобувачів вищої освіти до професійної діяльності при використанні інтерактивних технологій, що посилюють мотивацію, розвивають творче мислення, удосконалюють комунікативні